

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Enten – Eller. Anden del

Citation: Kierkegaard, Søren: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 3", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 3*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon; Finn Hauberg Mortensen, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 1997 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ee2-txt-shoot-idbc37a15a-4299-4489-a944-978b4bab9db1.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 3

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden. [Læs CC0-erklæringen](#)

Lad os nu engang sammenstille et ethisk og et æsthetisk Individ. Hovedforskjellen, hvorom Alt dreier sig, er den, at det ethiske Individ er sig selv gjennemsigtigt og ikke lever ins Blaue hinein, som det æsthetiske Individ gjør det. Med denne Forskjel er Alt givet. Den, der lever ethisk, har seet sig selv, kjender sig selv, gennemtrænger med sin Bevidsthed sin hele Concretion, tillader ikke ubestemte Tanker at pusle om i ham, ikke fristende Muligheder at adsprede ham med deres Gjøgleværk, han er ikke sig selv som et Hexebrev, der snart kan komme Eet ud af, snart et Andet, alt eftersom man vender og dreier det. Han kjender sig selv. Det Udtryk $\gamma\omega\theta\iota \sigma\epsilon\alpha\upsilon\tau\omicron\nu$, er ofte nok blevet gjentaget, og man har deri seet Maalet for hele Menneskets Stræben. Det er ogsaa ganske rigtigt, men dog er det ligesaa vist, at det ikke kan være Maalet, dersom det ikke tillige er Begyndelsen. Det ethiske Individ kjender sig selv, men dette Kjendskab er ikke en blot Contemplation, thi saa bliver Individet bestemt efter dets Nødvendighed, det er en Besindelse paa sig selv, der selv er en Handling, og derfor har jeg med Flid brugt det Udtryk: at vælge sig selv, istedetfor at kjende sig selv. Idet da Individet kjender sig selv, er han ikke færdig, tvertimod er dette Kjendskab i høi Grad frugtbart, og af dette Kjendskab fremgaaer det sande Individ. Dersom jeg vilde være aandrig, kunde jeg her sige, at Individet paa en lignende Maade kjendte sig selv, som naar det i det Gamle Testamente hedder, at Adam kjendte Eva. Ved Individets Omgang med sig selv besvangres Individet med sig selv og føder sig selv. Det Selv, Individet kjender, er paa eengang det virkelige Selv og det ideale Selv, som Individet har udenfor sig som det Billede, i hvis Lighed det skal danne sig, og som det dog paa den anden Side har i sig, da det er det selv. Kun i sig selv har Individet det Formaal, hvorefter han skal stræbe, og dog har han dette Formaal udenfor sig, idet han stræber derefter. Troer nemlig Individet, at det almene Menneske ligger udenfor ham, at det udenfra skal komme ham imøde, saa er han desorienteret, saa har han en abstrakt Forestilling, og hans Methode bliver altid en abstrakt Tilintetgjørelse af det oprindelige Selv. Kun i sig selv kan Individet faae Oplysning om sig selv. Derfor har det ethiske Liv denne Dobbeltthed, at Individet har sig selv udenfor sig selv i sig selv. Det typiske Selv er imidlertid det ufuldkomne Selv, thi det er kun en Propheti, og derfor ikke det virkelige. Imidlertid ledsager det ham bestandigt; men jo mere han realiserer det, jo mere svinder det ind i ham, indtil det tilsidst, istedetfor at vise sig foran ham, ligger bag ved ham som en afbleget Mulighed. Det gaaer med dette Billede som med Menneskets Skygge. Om Morgenen kaster Mennesket sin Skygge foran sig, om Middagen gaaer den næsten ubemærkelig ved Siden af ham, om Aftenen falder den bag ved ham. Naar Individet har kjendt sig selv og har valgt sig selv, saa er han ifærd med at realisere sig selv, men da han frit skal realisere sig selv, saa maa han vide, hvad det er, han vil realisere. Det han vil realisere, er da vel sig selv, men det er hans ideale Selv, som han dog intet andetsteds faaer end i sig selv. Holder man ikke fast paa, at Individet har det ideale Selv i sig selv, saa bliver hans Digten og Tragten abstrakt. Den, der vil copiere et andet Menneske, og den, der vil copiere det normale Menneske, blive, om end paa forskjellig Maade, begge lige affecteerte.